

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти**

МАТЕРІАЛИ

**студентських наукових конференцій
кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ”**

Випуск 22

Львів – 2024

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

МАТЕРІАЛИ

**студентських наукових конференцій
кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ”**

Випуск 22

Виходить з 2010 року

**Львів
Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка
2024**

УДК [37+37.013.32]-057.87
ББК Ч 30/49 я 431 (063)
М – 33

Рекомендовано до друку
кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 4 від 12.11.2024.)

Відповідальний за випуск

Ольга Біляковська

Упорядник

Марія Крива

Комп'ютерне макетування

Марія Крива

М 33

Матеріали студентських наукових конференцій кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи “Актуальні проблеми української освіти” / Відп. за вип. О. Квас, упоряд. М. Крива. Вип. 22. Львів: Малий видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2024. – 138 с.

До збірки увійшли відібрані тези доповідей Двадцять Четвертої всеукраїнської студентської наукової конференції “Актуальні проблеми освіти в Україні”.

© Матеріали студентських наукових конференцій, 2024

З М І С Т

Волос Олеся. Моральні якості педагога в контексті навчально-виховної діяльності.....	7
Жукова Анастасія. Формування в учнів початкової школи навичок екологічної поведінки в довкіллі засобом дидактичної гри.....	10
Дурняк Максим. Академічна доброчесність у використанні великих мовних моделей в освіті.....	13
Терещенко Анна. Розвиток креативності учнів 2 класів на уроках мистецтва в умовах воєнного стану.....	16
Ковалишина Діана. Інноваційні засоби формування в учнів початкової школи вміння навчатися впродовж життя.....	21
Сулейманова Влада. Особливості комунікації в умовах кризового управління в закладах освіти.....	28
Дегтяр Ольга. Особливості формування мистецьких знань учнів молодшого шкільного віку.....	30
Діянчук Дмитро. Організаційні структури підтримки освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в аспекті діджіталізації.....	33
Нікітан Анна. Саморегуляція та самоорганізація як психолого-педагогічна проблема виховання молоді.....	35
Гладаренко Катерина. Застосування інноваційних засобів у процесі організації дослідницької діяльності учнів як наукова проблема.....	38
Бочуля Максим. Шкільний підручник історії як засіб формування у школярів аксіологічної компетентності.....	42
Слонівська Соломія. Впровадження STEM-освіти в освітні заклади України.....	45
В'юнник Вікторія. Особливості формування в учнів початкових класів основ інформаційної культури в умовах НУШ.....	48
Смик Аліна. Формування алгоритмічного мислення в учнів початкових класів на уроках інформатики за допомогою онлайн-сервісів	52
Громик Вікторія, Куценко Анастасія, Хороша Катерина, Шпирко Ярина Аналіз міжнародних освітніх програм академічної мобільності студентів ЛНУ ім. І. Франка.....	56
Дністрян Марія. Етичний розвиток педагога як основа професійної компетентності.....	60
Блищик Ірина. Формування етичних норм у педагогічному колективі.....	62
Якимець Марія. Етичні засади вирішення конфліктних ситуацій у початковій школі.....	65

Мороз Юлія. Моральна відповідальність педагога як основа формування етичної свідомості та культури учнів.....	68
Мурза Дарина. Youtube як цифровий інструмент навчання.....	71
Кравець Ольга. Цифровізація освітнього простору закладів загальної середньої освіти.....	74
Николишин Надія. Роль педагога у формуванні цінностей учнів.....	76
Волкова Діана. Структурна модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації дозвілєвої діяльності учнів.....	79
Корбут Кароліна. Моніторинг пізнавальних інтересів як інструмент психолого-педагогічного супроводу учнів початкової школи.....	84
Маслак Анастасія. Організація роботи вчителя з розвитку в учнів 2 класу вмінь сприймати й аналізувати усну інформацію на уроках читання.....	86
Пшенишна Іванна. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до виховної роботи в школі.....	90
Присяжнюк Дарина. Використання медіа-продуктів на уроках читання.....	94
Віт Діана. Формування в учнів позитивної мотивації до читання.....	96
Цівончук Іванна. Патріотичне виховання молодших школярів засобами художньої літератури.....	98
Мельник Назар Актуальність вивчення курсу “Історія Львівського університету” як загальноуніверситетської дисципліни.....	100
Батіг Галина. Цифрові інструменти для підтримки дистанційного навчання в Україні.....	104
Троханяк Оксана. Пам’ять та її роль у процесі засвоєння знань.....	107
Клименчук Аліна. Процес розвитку гнучкості у застосуванні знання.....	111
Шевчик Богдан. Використання зарубіжного досвіду для моделювання управлінської компетентності майбутніх менеджерів освіти.....	114
Пономаренко Анастасія. Формування компетентності педагогічного партнерства з батьками у майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти.....	117
Грицай Марія. Професійне середовище розвитку критичного мислення.....	120
Сверид Ганна. Методи організації корекційного середовища для дітей з порушенням розвитку.....	122
Іванченко Катрін. Інтеграція емпатійної культури в освітній процес.....	126
Оленська Єлизавета. Гендерні стереотипи у вихованні дітей молодшого шкільного віку.....	130
Ціж Мар’яна. Особливості застосування технологій занурення та діджиталізації у	

музейно-педагогічній діяльності.....	132
Лазарчик Василь. Способи ефективного самонавчання здобувачів освіти.....	134

Серія “Педагогічні науки”. 2012. № 1. С. 137–146.

4. Романенко Л. В., Романенко К. А.(2020) Підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації віртуальних навчальних екскурсій в е-навчанні: європейські та вітчизняні акценти. Колективна (три і більше авторів). Європейські та вітчизняні тренди підготовки майбутніх учителів початкової школи: тезисна теорія та варіативна практика з е-навчанням: монографія. ScientificWorld-NetAkhatAV, Germany, Karlsruhe

5. Рубан Н. П. Інноваційна освіта. Науково-практична конференція науково-педагогічних працівників, науковців, аспірантів та співробітників академії (51-та; травень 2018 р., м. Харків). Укр. інж.-пед. акад. Х., 2018.

6.

Бочуля Максим (студент гуманітарного факультету
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії)
Наук. консультант – доц. Гамрецька Г. С.

ШКІЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК ІСТОРІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ШКОЛЯРІВ АКСІОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У сучасному світі, де цінності швидко змінюються, а інформаційний простір переповнений різноманітною, часто суперечливою інформацією, формування в учнів стійких аксіологічних умінь набуває особливої актуальності. Ці уміння дозволяють молоді орієнтуватися в морально-етичних дилемах, приймати обґрунтовані рішення та будувати власну життєву філософію.

Одним із найважливіших інструментів у цьому процесі є шкільний підручник. Підручник – це не просто джерело інформації, а й потужний інструмент формування особистості учня. Від того, як побудований навчальний матеріал, які завдання пропонуються учням, залежить, які знання, вміння і цінності вони здобудуть. Важливим критерієм якості підручника є наявність завдань, спрямованих на формування аксіологічних умінь. Саме такі завдання допомагають учням не лише засвоювати фактичний матеріал, а й розвивати критичне мислення, здатність до аналізу та синтезу, формувати власні судження.

Мета тез полягає у визначенні за допомогою контент-аналізу аксіологічного потенціалу методичного апарату шкільного підручника історії. Об’єктом контент-аналізу слугували підручники історії України та всесвітньої історії для 8 класу авторів О. Гісема та

О. Мартинюка [1; 2].

Матеріал підручника всесвітньої історії об'єднано у шість розділів. Завдання розподілені за різними розділами, охоплюючи великий період історії від Великих географічних відкриттів до епохи Просвітництва. На основі аналізу зазначеного підручника було встановлено, що його методичний апарат містить 81 завдання аксіологічного змісту. За формою подання завдання різноманітні: письмові – 26 завдань; усні – 43 завдання; практичні – 12 завдань. Це дозволяє залучати учнів до активної пізнавальної діяльності та розвивати різні види мислення.

Завдання охоплюють різні аспекти: біографічний – 10 завдань, політичний – 31 завдання, соціальний – 17 завдань, культурний – 11 завдань та релігійний – 12 завдань. На особливу увагу заслуговують завдання за рівнем пізнавальної діяльності школярів. У підручнику сформовано 57 завдань відтворювального та перетворювального рівнів, а також 24 творчих завдань.

Аксіологічне спрямування мають завдання, спрямовані на порівняльний аналіз культур. Вони спонукають учнів порівнювати різні культури та цивілізації, виявляти їхні спільні та відмінні риси, оцінювати досягнення та виклики. Наприклад: порівняйте шлюбно-сімейні відносини, становище жінки й освіти в Європі за Середньовіччя та Раннього Нового часу.

Завдання, які передбачають аналіз політичних рішень, причин та наслідків історичних подій, спрямовані на розвиток в учнів критичного мислення щодо політичних процесів. Наприклад: яку роль в історії Франції відіграв її перший міністр Рішельє?

Завдання щодо оцінки моральних аспектів стимулюють учнів до моральних оцінок історичних діячів та подій, формують власну позицію щодо складних етичних питань. Наприклад, колективне обговорення питань:

1. Яких цінностей дотримувалися учасники Селянської війни 1524–1525 рр.?
2. Який результат такого конфлікту, на вашу думку, є найкращим: перемога повсталих, перемога влади чи компроміс? Поясніть свою точку зору?

Завдання з розвитку навичок аргументації та дискусії сприяють формуванню в учнів умінь обґрунтовувати свою точку зору, вести дискусію та доходити спільного рішення. Наприклад, поясніть, як ви розумієте судження: за висловом сучасного історика, “у тих країнах, де протестантизм зазнавав поразки, його переможцем був учитель-єзуїт”

1. Чи поділяєте ви думку історика? Чому?

Підручник з історії України складається з п'яти розділів, кожен з яких присвячений певному відрізку часу в історії України: від XVI до XVIII століття. Кожен розділ поділено на параграфи та пункти для детального вивчення матеріалу.

Аналіз підручника показав, що він містить 115 завдань аксіологічного змісту, з яких 84

завдання спонукають до репродукції та перетворення, а 31 завдання віднесемо до творчого рівня. Усі завдання можна розподілити за такими тематичними блоками: політичні – 63 завдання, біографічні – 18 завдань, соціальні – 13 завдань, культурологічні – 9 завдань, релігійні – 12 завдань. Такий широкий спектр завдань дозволяє формувати у учнів цілісне уявлення про різноманітні аспекти історичного процесу.

Підручник пропонує різноманітні форми завдань, які включають як письмові – 40, так і усні – 39 вправ, а також практичні завдання – 36. Такий підхід дозволяє учням задіяти різні види мислення та розвивати різноманітні навички.

Автори підручника пропонують широкий спектр завдань, спрямованих на розвиток різних компетентностей. Зокрема, 27 завдань спрямовують учнів на здійснення порівняльного аналізу культур. Наприклад: порівняйте становище напівпривілейованих і непривілейованих станів у XVI ст. Виконання інших 37 завдань передбачає аналіз політичних рішень. Наприклад: у чому були здобутки та втрати повстанців унаслідок укладення Зборівського договору. У 27 завданнях автори спонукають учнів до оцінки моральних аспектів. Наприклад: влітку 1652 р. Б. Хмельницький запропонував польському королю визнати право Війська Запорозького на самостійне існування, застерігаючи, що інакше козаки будуть змушені “шукати собі іншого стороннього пана і чужої сили”, які зможуть їх захистити.

1. Чому, на вашу думку, гетьман звернувся з такою пропозицією до короля?
2. Які можливості для обох сторін конфлікту вона відкривала?

Достатня кількість завдань у підручнику (24) спрямовані на розвиток навичок аргументації. Наприклад: сучасний український історик В. Верига писав: “Австрія застала (у XVIII ст.) Галичину в руїні, без шкіл, доріг, великих міст, промислу, торгівлі, із бідним і повністю поневоленним польською шляхтою сільським населенням...”.

1. Чи згодні ви з таким висновком? Доведіть свою думку фактами.

Отже, обидва підручники містять значну кількість аксіологічних завдань, які спрямовані на розвиток критичного мислення, аналітичних навичок та формування власної позиції учнів. Завдання охоплюють широкий спектр тем: від порівняльного аналізу культур до оцінки моральних аспектів історичних подій. Різноманітність форм завдань (письмові, усні, практичні) дозволяє залучати учнів до активної пізнавальної діяльності та розвивати різні види мислення. Підручник з історії України має більшу кількість завдань, що стосуються політичних аспектів, тоді як у підручнику з всесвітньої історії більш збалансований розподіл завдань за різними тематичними блоками. Автори підручників використовують аксіологічні завдання для формування в учнів ціннісних орієнтацій та історичної свідомості.

Список використаної літератури:

1. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України: підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Видавництво “Ранок”, 2021. 192 с.
2. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Всесвітня історія: підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти. Харків: Видавництво “Ранок”, 2021. 144 с.

Слонівська Соломія (студентка

факультету прикладної математики та інформатики

Львівського національного університету імені Івана Франка)

Наук. консультант – доктор пед. наук, проф. Біляковська О. О.

ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ В ОСВІТНІ ЗАКЛАДИ УКРАЇНИ

У сучасних закладах загальної середньої освіти України освітній процес здебільшого будується на предметно-центричному підході, за якого навчальні предмети викладаються незалежно один від одного. Проте така ізольованість не завжди відповідає потребам сучасного світу. Нерідко знання, отримані в школі, виявляються відірваними від реального життя, учням бракує практичного досвіду, наочності та узгодженості у формуванні необхідних для життя в умовах глобалізації та швидких змін компетенцій. Науковці та педагоги по всьому світу активно шукають нові, ефективні методи, здатні допомогти молоді опановувати ключові навички для успішного життя. Одним із таких підходів, який набув великої популярності останніми роками, є STEAM-освіта.

Термін “STEAM-освіта” з’явився в Сполучених Штатах і базується на інтеграції п’яти ключових напрямків: науки, технологій, інженерії, мистецтва та математики. Ця система спрямована на практичне застосування знань для вирішення реальних проблем, що робить освіту більш інтегрованою та міждисциплінарною. Ідеї єдності наук існували ще з XVII століття, коли філософи та вчені наголошували на важливості міждисциплінарних підходів. У XXI столітті STEAM-освіта допомагає учням розвивати необхідні для сучасного світу компетенції, як-от: креативність, критичне мислення та навички вирішення проблем, зокрема завдяки поєднанню науки і мистецтва.

У сучасній освітній практиці існують два терміни, які відображають важливі аспекти навчання в області науки і технологій: STEM і STEAM. Обидва ці терміни підкреслюють значення інноваційних підходів до освіти, але з різними акцентами. STEM, що охоплює науку, технологію, інженерію та математику, зосереджується на розвитку технічних